

บทที่ 3

วิธีการศึกษาวิจัย

รูปแบบของการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยในหัวข้อนี้ เป็นการศึกษาวิจัยกรณีศึกษา (case studies) ที่ต้องการแสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกรณีศึกษา ซึ่งได้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย ที่มีลักษณะเป็นระบบภายใต้ขอบเขตที่แน่นอน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อทำความเข้าใจในกระบวนการกำหนดยุทธศาสตร์พัฒนาท้องถิ่นและการบริหารงานมุ่งผลสัมฤทธิ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นกรณีศึกษาอย่างลุ่มลึก (in-depth) และเป็นองค์รวม (holistic) โดยไม่มีการกระทำใด ๆ ต่อสิ่งที่ถูกศึกษา และเน้นการหาความรู้ความจริงจากการสังเกตการณ์แล้วสืบค้นหาแบบแผน และสังเคราะห์รูปแบบใหม่ในเชิงทฤษฎีจากข้อค้นพบ

ดังนั้นการศึกษาวิจัยนี้ จึงเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) เพื่อศึกษาลักษณะความรู้ที่เป็นทั้งเชิงเทคนิค (technical) และเชิงปฏิบัติการ (practical) ในลักษณะของการศึกษาเฉพาะกรณี (case study) โดยหน่วยที่ทำการศึกษาคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลงานการบริหารงานมุ่งผลสัมฤทธิ์ที่ได้รับการยอมรับจากประชาชนในท้องถิ่นและได้รับรางวัลพระปกเกล้า

เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทยแบ่งเป็นหลายระดับ เพื่อให้การศึกษามีกรณีตัวอย่างในทุกระดับ (ยกเว้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ) และมีกรณีตัวอย่างในทุกภูมิภาคของประเทศ จึงเป็นการศึกษาเฉพาะกรณีเชิงพหุ (multiple case study)

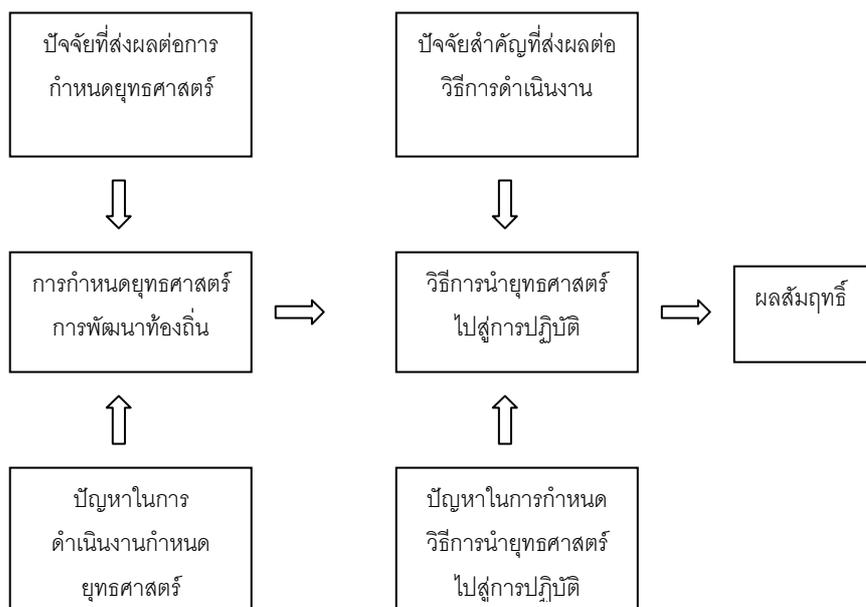
ขั้นตอนและวิธีการศึกษาวิจัย

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มีวิธีการในการศึกษาวิจัยโดยจะทำการศึกษาใน 3 ขั้นตอน และ 2 วิธีการ ที่ต่อเนื่องกัน ได้แก่

ขั้นตอนแรก วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการดำเนินงานเพื่อเลือกเป็นตัวอย่างผลสัมฤทธิ์จากโครงการใดโครงการหนึ่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยจะเลือกจากประเด็นที่ประสบผลสำเร็จและนำไปสู่การได้รับรางวัลพระปกเกล้า โดยในขั้นตอนนี้จะเป็นการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive analysis)

ขั้นตอนที่สอง การวิเคราะห์กระบวนการกำหนดยุทธศาสตร์ ปัจจัยที่สำคัญ และปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการกำหนดยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นกรณีศึกษา ภาวะเงื่อนไขที่ส่งผลกระทบต่อการกำหนดยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติและปัญหาในการนำยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานเพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ และปัญหาในการทำงานที่จะนำไปสู่การบรรลุผลสัมฤทธิ์ นอกจากนั้น จะทำการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่างการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา และผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงาน ว่ามีความเชื่อมโยงกันหรือไม่ อย่างไร ซึ่งในขั้นตอนนี้จะทำการศึกษาวิเคราะห์เป็นรายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยวิธีการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive analysis) ดังแสดงในแผนภาพที่ 3.1

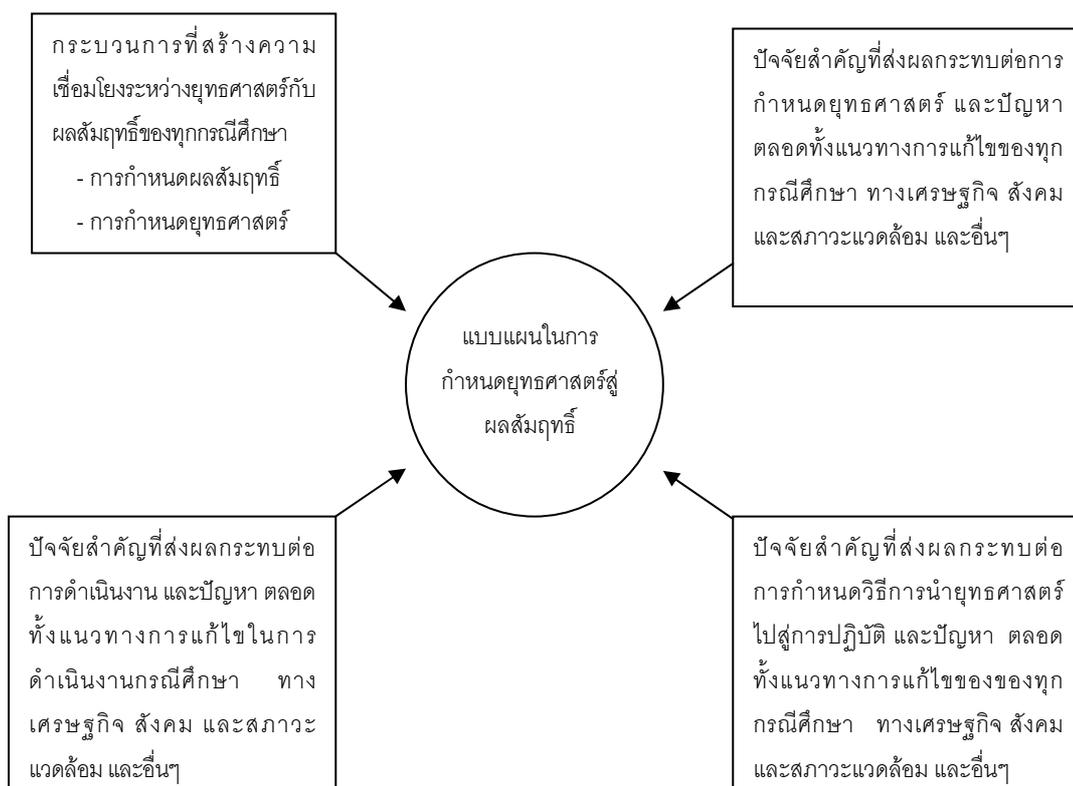
แผนภาพที่ 3.1
แสดงแบบแผนการวิจัย

ขั้นตอนที่สาม วิเคราะห์ลักษณะร่วมของกรณีศึกษา เพื่อชี้ให้เห็นภาวะเงื่อนไขร่วมที่ส่งผลกระทบต่อการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น วิธีการนำยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ ตลอดจนทั้งที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานเพื่อมุ่งให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในขณะเดียวกัน ก็จะทำ การวิเคราะห์ปัญหาที่มีลักษณะร่วมกันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และลักษณะความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์การพัฒนา และผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานที่มีลักษณะร่วมกัน เพื่อนำเสนอแบบแผนการกำหนดยุทธศาสตร์สู่ผลสัมฤทธิ์ ในภาพรวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป ใน

ขั้นตอนนี้จะใช้วิธีการวิเคราะห์ในเชิงทำนาย (prescriptive analysis) สามารถแสดงได้ดังแผนภาพที่ 3.2

แผนภาพที่ 3.2
แสดงวิธีการสังเคราะห์แบบแผนการกำหนดยุทธศาสตร์ที่มุ่งผลสัมฤทธิ์

การเลือกกรณีศึกษา

กรณีศึกษาจะทำการคัดเลือกจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลงานในการบริหารงานที่เกิดผลสัมฤทธิ์โดยส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นต่อประชาชนอย่างเห็นได้ชัด และมีความเป็นเลิศ (best practice) ในประเด็นใดประเด็นหนึ่ง และได้รับรางวัลจากหน่วยงานอิสระในระดับประเทศ

ได้แก่รางวัลพระปกเกล้าทองคำ¹ หรือได้รับรางวัลพระปกเกล้าตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 จนถึง ปี พ.ศ. 2549 โดยจะทำการเลือกกรณีตัวอย่างเพื่อทำการศึกษา จาก 4 ประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 2 แห่ง เทศบาลตำบล จำนวน 1 แห่ง เทศบาลเมือง/นคร จำนวน 1 แห่ง และองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 1 แห่ง โดยให้มีการกระจายไปทุกภาค รวมเป็น 5 แห่ง ทั้งนี้ เนื่องจากไม่มีองค์การบริหารส่วนตำบลได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำ จึงจะพิจารณาจากองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้รับรางวัลมากที่สุด หรือได้รับการยกย่องว่ามีผลงานที่เป็นเลิศได้รับการยกย่องให้เป็นแบบอย่างในการดำเนินงาน โดยมีขั้นตอนในการคัดเลือกกรณีศึกษาดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 รวบรวมรายชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลพระปกเกล้า

ขั้นตอนที่ 2 คัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลงานที่ได้รับรางวัล และอยู่ในลำดับที่สูงที่สุดของกลุ่มประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และได้รับการยกย่อง หรือได้รับรางวัลมากที่สุดในแต่ละพื้นที่หนึ่ง ๆ จำนวน 2-3 อันดับ ทั้งนี้ ประเด็นที่จะทำการศึกษาจะต้องมีการดำเนินงานที่ต่อเนื่องมาเป็นเวลาพอสมควรเพียงพอที่จะศึกษาการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากผลการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 3 คัดเลือกกรณีตัวอย่างให้กระจายไปทุกภูมิภาค รวม 4 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้

ขั้นตอนที่ 4 ประสานงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเข้าดำเนินงานศึกษาวิจัย

ทั้งนี้จากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นในการพิจารณาให้รางวัลพระปกเกล้าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 มีสถิติจำนวนหน่วยงานที่สมัครเข้ารับรางวัล และจำนวนหน่วยงานที่ได้รับรางวัล ดังตารางที่ 3.1

¹ รางวัลพระปกเกล้าทองคำ เป็นรางวัลที่สถาบันพระปกเกล้า มอบให้แก่หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลงานเป็นเลิศด้านความโปร่งใส และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยมีผลงานที่เป็นรูปธรรม ซึ่งหน่วยงานที่จะได้รับรางวัลจะต้องผ่านการประเมินจากคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือก และจะต้องได้รับรางวัลพระปกเกล้ามาไม่ต่ำกว่า 2 ปี ในระยะเวลา 5 ปี ก่อนปีที่จะมีการพิจารณาให้รางวัล ซึ่งรางวัลพระปกเกล้าทองคำ จะพิจารณาปีเว้นปี ส่วนรางวัลพระปกเกล้า จะพิจารณาเป็นรายปี

ตารางที่ 3.1

แสดงจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สมัครเข้ารับรางวัลและจำนวนที่ได้รับรางวัล พระปกเกล้า แบ่งตามประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 - 2549

ปี	จำนวนที่สมัคร	จำนวนที่ได้รับรางวัล	จำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลแบ่งตามประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น		
			อบจ.	เทศบาล	อบต.
2544	435	4	-	2	2
2545	36	4	-	2	2
2546	377	5	1	2	2
2547	233	12	2	6	4
2548	442	20	2	9	9
2549	600	17	4	6	7

ที่มา : วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น สถาบันพระปกเกล้า พ.ศ.2549

จากจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัล ตามตารางที่ 3.1 มีหน่วยงานที่ได้รับการพิจารณาให้ได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำเมื่อปี พ.ศ. 2549 จำนวน 7 แห่ง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดตรัง องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต เทศบาลนครขอนแก่น เทศบาลนครพิษณุโลก เทศบาลนครยะลา เทศบาลเมืองท่าข้าม (จังหวัดสุราษฎร์ธานี) และเทศบาลตำบลอุโมงค์ จังหวัดลำพูน

จากการพิจารณาทั้งในประเด็นของการเป็นตัวแทน ที่มีการกระจายไปทุกประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และทุกภูมิภาค จึงมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สมควรคัดเลือกเป็นกรณีศึกษาดังนี้

1. ภาคเหนือ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว จังหวัดเชียงใหม่ (ได้รับรางวัลพระปกเกล้า ปี พ.ศ. 2545 และมีผลงานดีเด่นด้านการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม และได้รับการยกย่องให้เป็นท้องถิ่นต้นแบบในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม ปี พ.ศ. 2550) และเทศบาลตำบลอุโมงค์ จังหวัดลำพูน (ได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำ และมีผลงานดีเด่นด้านการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม)

2. ภาคกลาง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามยอต จังหวัดลพบุรี (ได้รับรางวัลพระปกเกล้า 2 ปีซ้อน และมีผลงานดีเด่นด้านการจัดการศึกษา)

3. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ เทศบาลนครขอนแก่น (ได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำ และมีผลงานดีเด่นด้านการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม)

4. ภาคใต้ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต (ได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำ และมีผลงานดีเด่นด้านการจัดการศึกษา)

ทั้งนี้ เนื่องจากเทศบาลนครยะลา ซึ่งมีผลงานดีเด่นด้านการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมเช่นเดียวกับเทศบาลนครขอนแก่น และเทศบาลนครพิษณุโลกซึ่งมีผลงานดีเด่นด้านการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม แต่เนื่องจากเทศบาลนครขอนแก่นเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหน่วยงานเดียวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำ เพื่อให้ตัวอย่างกรณีศึกษามีตัวแทนจากทุกภาค จึงไม่มีกรณีศึกษาอื่น ๆ เป็นทางเลือกเพื่อพิจารณา ด้วยเหตุผลนี้เทศบาลนครยะลา และเทศบาลนครพิษณุโลก จึงไม่ได้รับการพิจารณาเพื่อเป็นกรณีศึกษาตัวอย่าง

ในระดับองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีหน่วยงานในระดับนี้ได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำจำนวน 2 แห่ง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต และองค์การบริหารส่วนจังหวัดตรัง องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต ซึ่งมีผลงานดีเด่นด้านการศึกษา ส่วนองค์การบริหารส่วนจังหวัดตรังมีผลการดำเนินงานดีเด่นด้านการมีส่วนร่วม แต่อย่างไรก็ตาม กรณีเทศบาลนครขอนแก่น ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ก็มีความเด่นทางด้านการมีส่วนร่วมได้รับการคัดเลือกเป็นกรณีศึกษาแล้ว ทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตที่มีผลงานดีเด่นทั้งในด้านการมีส่วนร่วมและการศึกษาได้รับการคัดเลือกเป็นกรณีศึกษา

ในระดับเทศบาลเมืองมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลเพียงหน่วยงานเดียว ได้แก่ เทศบาลเมืองท่าข้าม เนื่องจากเทศบาลเมืองท่าข้ามเป็นหน่วยงานที่มีขนาดใหญ่และมีความเป็นเมืองสูง และมีลักษณะที่ใกล้เคียงกับเทศบาลนคร แต่หากเทียบกับเทศบาลตำบลอุโมงค์จังหวัดลำพูน จะเห็นได้ว่าเทศบาลตำบลอุโมงค์มีขนาดเล็กกว่าและมีความเป็นเมืองน้อยกว่า และอีกทั้งในระดับเทศบาลตำบล มีเพียงเทศบาลตำบลอุโมงค์ ที่มีผลงานดีเด่นและได้รับรางวัลพระปกเกล้า และหากมองในมิติตัวแทนของภาคแล้ว มีความจำเป็นจะต้องเลือกองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งมีเพียง 2 จังหวัด และมาจากภาคใต้ทั้ง 2 แห่ง ดังนั้น เทศบาลตำบลอุโมงค์ จึงมีความเหมาะสมในการเป็นกรณีศึกษามากกว่าเทศบาลเมืองท่าข้าม

ในระดับองค์การบริหารส่วนตำบล ยังไม่มีหน่วยงานใดได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำ และในปี พ.ศ. 2550 ไม่มีการพิจารณารางวัลพระปกเกล้าทองคำ (พิจารณาทุกสองปี) แต่มีหน่วยงาน

ที่ได้รับรางวัลพระปกเกล้าและมีสิทธิ์ที่จะได้รับการประเมินเพื่อรับรางวัลแล้วได้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามยอต อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี และเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลที่อยู่ในภาคกลาง ที่ยังไม่มีกรณีตัวอย่าง จึงสมควรได้รับการคัดเลือกเป็นกรณีศึกษา

ในกรณีขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ เป็นหน่วยงานที่ได้รับรางวัลพระปกเกล้า และมีชื่อเสียงในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นที่ศึกษาดูงานของหน่วยงานต่าง ๆ และหน่วยงานที่ศึกษาดูงานแนวทางการดำเนินงานจากองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว ได้นำแนวทางไปประยุกต์ใช้จนประสบผลสำเร็จในการดำเนินงาน และองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว ได้รับการคัดเลือกจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และมูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ (มสช.) โดยการศึกษาของสถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และเครือข่ายนักวิจัยจากสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในทุกภูมิภาค (มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยมหิดล และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์) ให้เป็นหน่วยงานที่ประสบผลสำเร็จในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมดีเด่นในระดับประเทศ ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว จึงเป็นหน่วยงานที่มีความเหมาะสมในการเป็นตัวอย่างกรณีศึกษา

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยในหัวข้อนี้ จะทำการจัดเก็บข้อมูล จากแหล่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การสำรวจเอกสารสำนักงานหรือบันทึกของทางราชการ ได้แก่ เอกสารที่เป็นระเบียบกฎหมาย และหนังสือสั่งการเกี่ยวกับการกำหนดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น การบริหารงานมุ่งผลสัมฤทธิ์ เอกสารแผนพัฒนาท้องถิ่น ได้แก่ เอกสารแผนยุทธศาสตร์พัฒนาท้องถิ่น เอกสารแผนพัฒนาสามปี เอกสารแผนการดำเนินงาน และเอกสารราชการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. การสำรวจเอกสารส่วนบุคคล ได้แก่ เอกสารที่เกี่ยวข้องของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลอื่น ๆ ได้ทำการบันทึกหรือจัดทำไว้
3. การสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนที่เป็นเจ้าหน้าที่ทั้งฝ่ายการเมืองและฝ่ายประจำ รวมทั้งประชาชนผู้ซึ่งได้รับผลจากการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4. การสำรวจวัตถุหลักฐานทางกายภาพ ที่เป็นสัญลักษณ์ที่ชุมชนได้ทำการผลิตขึ้นมา เพื่อเป็นสิ่งประดิษฐ์ทางวัฒนธรรม (material culture) หรือวัตถุพยานหลักฐาน (material evidence)²
5. การสำรวจร่องรอยหลักฐานทางกายภาพ ที่ยังคงเหลือ หรือที่มีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง
6. การร่วมประชุมประชาคม ระหว่างการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นกรณีศึกษา

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

1. ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายการกรณีศึกษา เพื่อให้เห็นถึงผลสัมฤทธิ์ วิธีการดำเนินงานและกระบวนการก่อรูปของยุทธศาสตร์ การกำหนดวิธีดำเนินงาน และการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ทั้งในระดับปฏิบัติการ ระดับการพัฒนากระบวนการ ระดับการเปลี่ยนแปลงระบบการเมืองการบริหารโดยรวม และระดับการเปลี่ยนแปลงของระบบเดิมไปสู่จุดที่พึงปรารถนาที่ประชาชนต้องการ
2. ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคของการกำหนดยุทธศาสตร์และการบริหารงานมุ่งผลสัมฤทธิ์ ของแต่ละกรณีศึกษา
3. ศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยหลักที่นำไปสู่ผลสำเร็จของแต่ละกรณีศึกษา
4. ศึกษาวิเคราะห์ลักษณะร่วมของกระบวนการก่อรูปของยุทธศาสตร์และการบริหารงานมุ่งผลสัมฤทธิ์ และวิเคราะห์ลักษณะร่วมของปัญหา
5. ศึกษาและกำหนดรูปแบบการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น และการบริหารงานมุ่งผลสัมฤทธิ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เหมาะสม

² อองอาจ นัยพัฒน์, วิธีวิทยาการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (กรุงเทพมหานคร: สามลดา, 2548), น. 176-182.

การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

1. กรณีเอกสารทั้งของราชการและเอกชน จะต้องสามารถอ้างแหล่งที่มาได้
2. การสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจากหลายฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหารหน่วยงาน สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ประชาชนในพื้นที่ดำเนินงาน ประมาณแห่งละ 20 คน รวมทุกกรณีศึกษา ประมาณ 100 คนโดยมีการบันทึกเทปการสัมภาษณ์
3. การจัดเก็บข้อมูลจากหลายแหล่ง (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ)
4. การนำเสนอข้อมูลที่ได้ต่อเวทีสาธารณะเพื่อซักถามและให้ข้อเสนอแนะ